

Талдамалық анықтама
"Астана-Өрнек" ЖШС қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі
талдау жүргізу нәтижелері туралы

Астана қаласы

23.06.2025 жыл

"Астана-Өрнек" ЖШС директорының 24.04.2025 жылғы № 31/п бұйрығы негізінде "Астана-Өрнек" ЖШС (бұдан әрі мәтін бойынша - ЖШС) қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізілді.

Талданатын кезең: 2024 жылғы 1 мамырдан 2025 жылғы 30 сәуірге дейін. Талдау Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы № 12 бұйрығымен бекітілген сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларына, директордың 05.07.2022 жылғы № 60/п бұйрығымен бекітілген "Астана-Өрнек" ЖШС-де сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу қағидаларына сәйкес жүргізілді. 24.04.2025 жылғы 31/п бұйрығымен құрылған жұмыс тобы келесі бағыттар бойынша жұмыс жүргізді:

- 1) ЖШС қабылдаған қолданыстағы құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 2) ішкі құжаттарда сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 3) персоналды басқаруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 4) мүдделер қақтығысына байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 5) мемлекеттік қызметтер көрсетуге байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 6) рұқсат беру функцияларын іске асыруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 7) бақылау функцияларын іске асыруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 8) ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметтен туындайтын өзге де мәселелерді іске асыруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 9) Қаржы-шаруашылық қызметпен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 10) жасырын Мемлекеттік қызметтерді анықтау.

1.Қолданыстағы құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:

"Астана-Өрнек" ЖШС қызметін айқындайтын Құқықтық актілер Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына (жарғы, ережелер, лауазымдық және өндірістік нұсқаулықтар және т.б.) сәйкес қатаң орындалды. Тексеруді және келісуді талап ететін кәсіпорын бойынша барлық құқықтық актілер тиісті уәкілетті мемлекеттік органдарда келісілген және бекітілген.

2.Ішкі құжаттарда сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:

"Астана-Өрнек" ЖШС қызметі жөніндегі жоспарларды, іс-шараларды Астана қаласы әкімдігінің Жоғары тұрған мемлекеттік мекемесі келіседі және бекітеді.

Қызметкерлердің лауазымдық нұсқаулықтары

Қызметкерлердің лауазымдық нұсқаулықтарына ішкі талдау жүргізу кезінде барлық лауазымдық нұсқаулықтар лауазымдық нұсқаулықтарды әзірлеу және бекіту ережелерінің талаптарына сәйкес келетіндігі анықталды.

Сыйлықақы:

ЖШС қызметкерлеріне сыйлықақы беру туралы ұсынылған бұйрықтарды зерделеу кезінде, сыйлықақы қорын бөлу кезінде басшылық тарапынан преференциялар көрсету белгіленбеген. Қызметкерлерге сыйақы төлеу еңбекақы төлеу туралы ішкі Ережеге сәйкес жүзеге асырылады. Барлық бұйрықтарға жоғары тұрған уәкілетті органның тиісті қарары бар.

3. Персоналды басқарумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:

"Астана-Өрнек" ЖШС бойынша штат кестесін Астана қаласы әкімдігінің Жоғары тұрған мемлекеттік мекемесі келіседі және бекітеді. 2024 жылғы 01 сәуірдегі "Астана-Өрнек" ЖШС штат кестесіне сәйкес негізгі штат 27 бірлікті құрайды, оның ішінде 2 бірлік – басшы құрам (әкімшілік-басқару бөлімі), 25 бірлік инженерлік-өндірістік қызмет. Қосымша штат комплаенс-менеджер 1 бірлік және 165 адам, олармен шарт объектіге қызмет көрсету кезеңіне жасалады. Барлығы 193 бірлік. 2025 жылдың 01 қаңтарынан бастап негізгі штат 27 бірлік, қосымша штат 127 бірлік және 1 сәйкестік менеджері. Барлығы 155 бірлік.

Талданып отырған кезеңде теріс себептер бойынша жұмыстан босату, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар, тәртіптік теріс қылықтар жасағаны үшін фактілер анықталған жоқ.

2024 жылдың кезеңі мен 2025 жылдың өткен кезеңі үшін қызметкерлер өз қалауы бойынша немесе еңбек шартының мерзімі аяқталғаннан кейін жұмыстан шығарылды.

ЖШС қызметкерлерін заңсыз жұмыстан шығару фактілері анықталған жоқ, тәртіптік жауапкершілікке тартылған жоқ.

Жұмыс тобы қолданыстағы заңнамамен лауазымды тұлғалар үшін белгіленген сыбайлас жемқорлыққа қарсы қабылданған шектеулер мен тыйымдардың бұзылуын анықтауға талдау жүргізді. Жүргізілген талдау нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық бұзушылықтар анықталған жоқ.

Жұмысқа қабылданатын адамдарға бұрын жасалған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактілерінің болуына тексеру жүргізіледі. Қабылданушылар "адамның сыбайлас жемқорлық қылымы жасағаны туралы мәліметтердің болуы не болмауы туралы" анықтаманы және сотталмағандығы туралы анықтаманы ұсынады.

Биыл бұл анықтаманы жаңарту болған жоқ – мен кәсіпорынның комплаенс-менеджері ретінде ағымдағы жылы анықтама беруді талапнойм және жыл сайын осы анықтаманы ұсынуға бастамашы болдым.

Іс қағаздарын жүргізу (бұйрықтар: жеке құрам бойынша, өндірістік) Мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдарда құжаттандыру, құжаттаманы басқару және электрондық құжат айналымы жүйелерін пайдалану қағидаларына (Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 703 Қаулысы) сәйкес жүзеге асырылады. Құжат айналымын жүргізуде бұзушылықтар табылған жоқ.

Мүдделер қақтығысына байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:

ЖШС қызметкерлерінің жеке істерін тексеру кезінде жақын туыстары, жұбайлары, жекжаттары атқаратын лауазымдарға тікелей бағынатын адамдар анықталған жоқ. Мүдделер қақтығысы фактілері жоқ.

Мемлекеттік қызмет көрсетумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:

Жарғыға сәйкес, "Астана-Өрнек" ЖШС қызметіне мемлекеттік қызмет көрсету кірмейді.

Рұқсат беру функцияларын іске асыруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:

ЖШС-де рұқсат беру функциялары жоқ.

Бақылау функцияларын іске асыруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:

Жарғыға сәйкес, "Астана-Өрнек" ЖШС қызметіне мыналар кірмейді бақылау функциялары.

Ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметтен туындайтын өзге де мәселелерді іске асыруға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:

Жеке және заңды тұлғалардың өтініштері:

2024 жылы-185 кіріс құжат келіп түсті, оның 5-і жеке тұлғалардан барлық өтінішке жауаптар болды.

2025 жылдың 4 (төрт) айында кіріс хат-хабарлардың жалпы саны-62 құжатты құрады.

Оның 2-і жеке тұлғалардан барлық өтініштерге жауаптар болды.

Мерзімдері бұзылған жазбаша өтініштерді қарау бөлігінде бұзушылықтар анықталған жоқ.

Қаржы-шаруашылық қызметпен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:

ЖШС ұсынатын қызмет - тұтынушыларды жылумен қамтамасыз ету болып табылады. Тұтынушыларға жылумен жабдықтау жөніндегі қызметтер үшін ақы төлеу Астана қаласы бойынша Табиғи монополияларды реттеу департаменті бекіткен тариф бойынша қатаң түрде жүргізіледі. Бұл қызметтер Департаменттің тұрақты бақылауында болады, оларды орындау бойынша кәсіпорын міндетті жоспарлы есептерді тапсырады, сондай-ақ олардың өтінімдері мен тұтынушылардан келіп түскен өтінімдеріне сәйкес Департаменттің сұрау салулары бойынша ақпарат береді.

Бухгалтерлік есеп бөлімінің негізгі міндеті бухгалтерлік есепті ұйымдастыру, ЖШС қаржылық жағдайы туралы толық және сенімді ақпаратты қалыптастыру болып табылады. "Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы" 2007 жылғы 28 ақпандағы № 234 ҚР Заңымен, ҚЕХС стандарттарымен, салық және есеп саясатымен реттеледі.

Бюджет қаражатын пайдалану қаржыландыруға сәйкес қатаң сақталады, бюджет қаражатын пайдаланудың тиімділігін бақылау тұрақты жүзеге асырылады, сондай-ақ қолданыстағы заңнаманың және ҚР басқа да құқықтық актілерінің талаптарына сәйкестігіне және бюджет қаражатын жоспарлау, негізгі қаражаттардың, тауарлық-материалдық құндылықтардың сақталуы мен есептен шығарылуы, мемлекеттік сатып алу, бухгалтерлік есеп пен есептіліктің жай-күйі мәселелері бойынша бақылау жүргізіледі. Салық міндеттемесін орындау үшін тоқсан сайын ЖШС қызметіне байланысты салық есептері тапсырылады. Бухгалтерия салық міндеттемесінің, әлеуметтік төлемдерді есептеу, ұстап қалу және аудару жөніндегі міндеттердің орындалуын есепке алуды жүргізеді. Ай сайын жалақы бойынша міндетті салықтар есептеледі және аударылады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне жүргізілген ішкі талдау бөлім қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің анықталмағанын көрсетті.

Тексерілетін кезеңде (2024 жыл және 2025 жылғы 4 ай) тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алу бойынша жүргізілген талдауға қатысты мыналар белгіленген:

Мемлекеттік сатып алу барлық қажетті рәсімдерді сақтай отырып, "Мемлекеттік сатып алу туралы" Қазақстан Заңына қатаң сәйкес өткізілді.

2024 жылы өткізілген сатып алу қорытындылары бойынша:

ашық конкурс тәсілімен 290 716 111 теңге сомасына 5 шарт;

өткізілмеген сатып алулар бойынша бір көзден 17 557 254 теңге сомасына 36;

баға ұсыныстарын сұрату тәсілімен 81 056 331 теңге сомасына 345 шарт;

бір дереккөз 29 617 739 теңге сомасына тікелей 6 шарт арқылы;

конкурстың екінші кезеңі 1 833 313 470 теңге сомасына 3 шарт;

3 321 698 теңге сомасына 2 шартты алдын ала біліктілік іріктеумен конкурс.

2025 жылдың 4 айында мемлекеттік сатып алу бойынша шарттар жасалды саны 102, оның ішінде:

ашық конкурс тәсілімен 12 419 680 теңге сомасына 5 шарт;

өткізілмеген 19 шарт бойынша бір көзден 9 053 555 теңгеге;

бір көзден тікелей шарт жасасу арқылы 1 479 704 теңге сомасына;

баға ұсыныстарын сұрату тәсілімен 63 400 086 теңге сомасына 74 шарт;

конкурстың екінші кезеңі 1 шарт сомасы 1 949 494 400 теңге;

757 411 200 теңге сомасына 2 шарт аукционы.

Сатып алу Мемлекеттік сатып алу веб-порталында жүргізілді goszakup.gov.kz ЖШС директорының ішкі бұйрығымен бекітілген Мемлекеттік сатып алудың жылдық жоспарына сәйкес ашықтық және ашықтық қағидаты бойынша.

Жұмыс тобының ұсынымы: "Мемлекеттік сатып алу туралы" Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына қатаң сәйкес тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру және мынадай негізгі қағидаттарды ұстану:

1) Мемлекеттік сатып алу үшін пайдаланылатын ақшаны оңтайлы және тиімді жұмсау;

2) Осы Заңда көзделген жағдайларды қоспағанда, әлеуетті өнім, берушілерге мемлекеттік сатып алуды өткізу рәсіміне қатысу үшін тең мүмкіндіктер беру;

3) әлеуетті өнім берушілер арасындағы адал бәсекелестікке, сатып алуға қатысушылар арасында сөз байласуға жол бермеуге;

4) мемлекеттік сатып алу процесінің ашықтығы мен ашықтығы, оның ішінде өнім берушілердің коммерциялық құпияға заңды құқықтарын сақтай отырып (Мемлекеттік сатып алу қорытындылары шығарылғанға дейін);

5) отандық тауар өндірушілерге, сондай-ақ жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді отандық жеткізушілерге бұл Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарға қайшы келмейтін шамада қолдау көрсету;

6) мемлекеттік сатып алуға қатысушылардың жауапкершілігі;

7) сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу;

8) инновациялық және жоғары технологиялық тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алу;

9) сатып алынатын тауарлардағы зияткерлік меншік объектілеріне құқықтардың сақталуын қамтамасыз етеді.

Зерттеу кезеңіне 6 компанияға жосықсыз жеткізушілер деп тану үшін сотқа берілді.

Бұл бағыттағы жұмыс жалғасуда.

Жүргізілген талдау сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің, сондай-ақ мемлекеттік сатып алу саласындағы бұзушылықтардың көрінісін анықтаған жоқ.

9. Жасырын Мемлекеттік қызметтерді анықтау:

Жарғыға сәйкес, "Астана-Өрнек" ЖШС қызметіне мемлекеттік қызмет көрсету кірмейді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг нәтижелері.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг деректеріне сәйкес талдау объектісінің қызметшілері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары үшін қылмыстық немесе әкімшілік жауаптылыққа тартылмаған.

Бюджет қаражатын пайдаланудың тиімділігін бақылау жүзеге асырылады, сондай-ақ қолданыстағы заңнаманың және ҚР басқа да құқықтық актілерінің талаптарына сәйкестігін бақылау жүргізіледі.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне жүргізілген ішкі талдау "Астана-Өрнек" ЖШС қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің анықталмағанын көрсетті.

Ұсыным: сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі шараларды одан әрі күшейту, оның тиімділігін арттыру мақсатында:

- сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алу мақсатында ЖШС қызметкерлері арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнама талаптарын орындау бойынша түсіндіру жұмыстарын жүргізуді жалғастыру;

- сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау мақсатында ЖШС қызметіне жүйелі негізде сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг жүргізу.

- тиісті ден қою шараларын қабылдау үшін ЖШС қызметіне қатысты жағымсыз материалдарды анықтау тұрғысынан бұқаралық ақпарат құралдарында жарияланымдарға тұрақты негізде мониторинг жүргізу.

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жоспарының іс-шараларын орындау;

- заңнамада белгіленген мерзімде құзыреті бойынша өтініштерді уақтылы тіркеу және қайта жіберу бөлігінде жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау мәселесін ерекше бақылауға алу;

- ЖШС қызметінің ашықтығын қамтамасыз ету, сыбайлас жемқорлық көріністеріне алғышарттарды болдырмау және оларды болдырмау үшін өзекті ақпараты бар ресми веб-сайттың тұрақты жұмыс істеуін қамтамасыз ету.- тиісті ден қою шараларын қабылдау үшін ЖШС қызметіне қатысты жағымсыз материалдарды анықтау тұрғысынан бұқаралық ақпарат құралдарында жарияланымдарға тұрақты негізде мониторинг жүргізу.

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жоспарының іс-шараларын орындау;

- заңнамада белгіленген мерзімде құзыреті бойынша өтініштерді уақтылы тіркеу және қайта жіберу бөлігінде жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау мәселесін ерекше бақылауға алу;

- ЖШС қызметінің ашықтығын қамтамасыз ету, сыбайлас жемқорлық көріністеріне алғышарттарды болдырмау және оларды болдырмау үшін өзекті ақпараты бар ресми веб-сайттың тұрақты жұмыс істеуін қамтамасыз ету.